

Да ли неко може да пронађе образац рационалног (разумног) понашања код лидера Америке, Велике Британије, Француске...? Не само поводом ратних збивања у Сирији и „вјечитог рата“ против тероризма, већ и хаоса који непрекидно обнављају у сопственим државама.

Неко је недавно разложно констатовао да је њихово понашање психотично. То би могло да звучи као увреда под условом да тако не мисли огромна већина становника ове планете (као пресуђујући конзилијум) и да, с друге стране, није засновано на чињеницама.

Психоза је душевна болест која се исказује поремећеним односом према реалности. Она представља поремећај у мишљењу, ствара чулне обмане и доводи до испољавања емоција које нису у додиру са стварношћу. Симптоми психозе могу бити заступљени појединачно или у различитим комбинацијама.

Психологија је наука која проучава индивидуално, али и групно понашање. Она бива посебно потребна када се човјек (и друштво) сучељава са сазнањима која из темеља мијењају устаљене представе о свијету, као и значају и улози одређеног појединца у њему. Кажу да је психологија постала насушна потреба човјечанства због три таква кључна лома у људској свијести.

Први је створио Коперник када нас је неумољиво обавијестио да се наша планета не налази у центру небеса. Да Сунце, Мјесец и звијезде нису окачени на небо да би увећали значај људске врсте и њених творевина. У питању је био стрес гигантских размјера. Хиљаде година догматских увјерења, друштвена хијерархија и расподјела моћи међу људима нестали су, будући да је био срушен темељ на којем су почивали. Некада смо вјеровали да је Свевишњи као архитекта васионе све урадио да бисмо ми били у центру. Данас знамо да смо само „Мала плава тачка“, како је Карл Саган назвао слику наше планете са руба Сунчевог система. Ми смо зрно прашине на зрну прашине у бескрају Космоса.

Други је био када је Чарлс Дарвин објавио доказе да човјек није посебна творевина Бога и да ми нисмо створени по његовом облику. У питању је, ипак, еволуција живог свијета на овој планети чији смо ми (тренутно) најсавршенији продукт. Или, макар волимо да мислимо да смо такви. Дарвинова теорија није потпуно атеистична, иако су је многи таквом доживљавали. Она једноставно доказује да није Бог створио човјека, али не тврди да он није могао да покрене еволуцију. Расправа на ту тему и даље траје, а наш је циљ само да се укаже на дубину стреса који је ово сазнање створило.

Коначно, Сигмунд Фројд нас је научио да поред тога што нисмо у центру свијета и што нисмо створени по лику Божјем, ни у нашем разуму, на који смо остали поносни као на посљедњу линију одбране људске посебности, ствари нису баш најчистије. Предубјеђења, нагони, рана искуства... увелико профилишу способност дјеловања за које се мислило да мора бити рационално.

Наша планета је кугла, али када смо одлучили да је измјеримо почетна тачка (нулти меридијан) била је у Лондону. Зашто баш тамо? Тада је Велика Британија била најмоћнија држава свијета. Она то одавно није, иако бројни лордови уздишу за тим временима и понекад се праве као да она нису прошла. По тој мјери се свијет дијелио на

Исток (заостали) и Запад (прогресивни). Када развијемо земаљску куглу на дводимензионалну слику навикли смо да у њеном центру буде Европа. Зашто? Осим навике да је тако одавно, не постоји други аргумент.

Имајући у виду историјски развој и све промјене на свјетској сцени, зар не би било логичније да данас у центру слике свијета буде НР Кина као најмногољуднија и економски најпросперитетнија држава свијета? Узгред буди речено, то Кинези већ деценијама и раде, а њихове мапе свијета изазивају чуђење и невјерицу код све бројнијих пословних партнера из Америке и Европе. Таква мапа одсликава нови коперникански преокрет. За Кину (и највећи дио свијета) Русија постаје Запад, а Америка Далеки исток. А то је више него довољан разлог за психозу западних лидера које стварност премеће из главних у споредне улоге.

Употреба силе да би се поредак вратио на старо јесте могућа, али није плодотворна. Када Римокатоличка црква спали хиљаде јеретика то не утиче на космички поредак, осим што, малкице, окрњи њен историјски углед.

Стварност је независна од тренутне појединачне или колективне способности њене спознаје. Психоза је болесно стање, а сарадња и међусобно уважавање терапија. Било би, стога, душеспасно да лидери „бившег“ Запада прихвате понуђени дијалог и споразум које нуде Русија и Кина. Тако мора да буде уколико желимо да нас уопште буде.

(Спутник)